

קבא א מיי מיי פיל
מלכות ממורי
כפיה להלל יב
קבב ג מיי פיל מהל
מלה ויה ה' ד
סמ עשין דר שופע מית
ק' ון ספיר א
קבג ד מיי וסמט עס
טופיע עס סימן
קא ספיר א
קבד ד מיי וסמט עס
מעהלה ה' א סמט
עשין רי
ו ומי' עס הללה ו'
קבה ד מיי עס הל' ט'

ג'ליון הש"ס
גם שיבדא דאורייתא.
עין ב"ב דף קכ"ג ע"ב
מדי' וזין גמור: 'תוס'
ר"ה מלה וז' ע"ב ע"ב
קרבנות ע"י מלאך ש"ד
דכ"ה ד"ה וז' דמי' און
סומקין:

הנהגות הב"ח

(א) הי"ו ד"ה ואסרי
גמיה דכתיב פ"ל
ותבי' דלמתיקין מתק:
(ב) ז"ס ד"ה מ'תק:
ויו' אס' לא שחיבתם
המורה וז' מעט אפילו
בשטר אב"י: (ג) י"ה
לכ"ע צפנה וכו' ומה
ג'נ' י"ב צ"פ העני' וליף
לה מקלע ע"ש דף כ"ד וז'ס:
(ד) כ"ה"ב בשאין לה
גמ'ס:

הנהגות מהר"ב

הנשבורג
[א] כספירות הש"ס ע"פ
כתובות וכו' ע"י כפ"ס
חמס עינות מצוסי
הר"ן לחולין דף י'
מדי' מנהג' ללא כחשק'
וכי' שהניס צ"ה ומייטט
יעו"ש:

מוסף רש"י

ספולי מוקדשין קדש
שפול נהמ' מוס' ונבדות
ל'א:

מוסף תוספות

א. נכ"באר דברי התוס'
ע"י רשב"א שמפרש
כשית' רש"י ועי'
מדי' ש'א ש'פרש ש'תוס'
חולק ועי' תוס' הר"ש.
ב. דאלמא דשעבודא לאו
דאורייתא. רמב"ן:
ג. פריש"י משום דכתיב
ויצאה מכותו וכו' ולא
נורא לי דהאי לאו עשה
הוא אלא דגלי לן קרא
דנשאר האסור ראשון
באסור וכתב הל"ך נראה
כפי' ר"י תוס' הר"ש.
ד. והוא ליה לאו הבא
מכלל עשה עשה.
רשב"א: ועי' מיתת
הבעל פקע בו איסור
החמור ונשאר בו איסור
עשה. תוס' הר"ש: וא"ת
והא כתיב נח כתיב ומחיים,
איכא למימר נאמרה לכני נח
ונשנית כתיב. רמב"ן: ה'
וגי' לתרין מה לנט
נעילה דלת בפני לויין, וכן
הר"ף שם הר"ף. צריכות
הבאות מחמת הקדושין כגון
אשת אביו לבנו ואשתו
לאחיו שאסורות
אף לאחר מיתת בעליהן.

יג:

האשה נקנית פרק ראשון קידושין

מלוה הכתובה בתורה. פ"י כגון קרנות ופדיון הבן וערכין
ומזיקין שלא היו יודעים עניני נתינות הללו אם לא
(ט) שנתחייבה התורה בפירוש אבל מלוה כגון שזוה לו מעות בלא שטר
אע"ג דכתיב^ז האש אשר אמה נושה בו לא חשיב כחובה בתורה כיוון
שאין כריך לפרש בתורה שיעור

מי כתיב ופרצו פרצו כתיב הדור יתבי
וקאמרי הא ^ז רחנן^ח האשה שהביאה הטאתה
ומתה יביאו יורשין עולתה אמר רב יהודה
אמר שמואל והוא שהפרישתה מחיים אבל
לא הפרישתה מחיים לא אלמא קסבר
שיעבודא לאו דאורייתא^ט אמר רב אסי א"ר
יוחנן י'אע"ג. שלא הפרישה מחיים אלמא
קסבר שיעבודא הוה דאורייתא והא פליגי
בה דא זימנא דרב ושמואל דאמרי תרוייהו
^י מלוה על פה אינה גובה מן היורשין ולא מן
הלקוחות ור' יוחנן ור' ל' דאמרי תרוייהו מלוה
על פה גובה בין מן היורשין בין מן הלקוחות
צריכא דאי איתמר בהא בהך קאמר שמואל
משום דלא מלוה כתובה בתורה היא אבל
בהך אימא מודה להו לרבי יוחנן ולר"ל ואי
אשמעינן בהא בהא קאמר ר' יוחנן דמלוה
כתובה בתורה ככתובה בשטר דמיא אבל
בהך אימא מודה ליה לשמואל צריכא^{יא} אמר
רב פפא דהילכתא מלוה על פה גובה מן
היורשין ויאינו גובה מן הלקוחות גובה מן
היורשין^{יב} שיעבודא דאורייתא ואינו גובה מן
הלקוחות דלית ליה קלא: וקונה את עצמה
בגט ובמיתת הבעל: בשלמא גט דכתיב
וכתב לה ספר כריתות אלא מיתת הבעל
מגלן סברא הוא הוא אסרה והוא שרתה הוא
ערוית דאמר להו ולא שרי להו אלא מדאמר
רחמנא יבמה שאין לה בנים אסורה הא יש
לה בנים מותרת ודילמא אין לה בנים אסורה
לעלמא ושריא ליבם ויש לה בנים לכולי
עלמא נמי אסורה אלא מדאמר רחמנא
אלמנה לכה"ג אסורה הא לכהן הריוט שריא
ודילמא לכה"ג בלאו לכולי עלמא בעשה
האי עשה מאי עבדתיה אי דאהניא מיתת
הבעל תישתרי לגמרי אי דלא אהניא מיתת
הבעל תוקמה במילתא קמייתא אלמנה לא
אפיקתה ממיתה ואוקימתה על עשה מידי
דהוה אפסולי המוקדשים דמעיקרא איית בהו
מעילתה ואסירי בנזיה ועבודה פרקינהו מעילתה
לית בהו בנזיה ועבודה אסירי אלא מדאמר

קרא ^{יג} פני ימות במלחמה ואיש אחר יקחנה
מתקיא לה רב שישא בריה דרב אידי אימא
מאן אחר יבם א"ר אשי ב' תשובות בדבר
חדא^{יד} יריבם לא איקרי אחר ועוד כתיב
^{טו} ושנאה האיש האחרון וכתב לה ספר
כריתות או כי ימות האיש האחרון ואיתקש
מיתה לגירושין מה גירושין שריא וגומרת
אף מיתה שריא וגומרת: והיבמה נקנית
בביאה כו':

בביאה כו': בבואה מגלן אמר קרא
יבמה
משום דאיכא למפקך דלנעיל ליה בלאו וכליני עלמא עשה:
דלת בפני לויין. לאו למימר דשעבודא בלאו דאורייתא. אלא ה"ק משום הכי אוקימה ארין תורה שבתבה מן היורשין משום
נעילה דלת בפני לויין, וכן תירץ שם הר"ף. צריכות
הבאות מחמת הקדושין כגון אשת אביו לבנו ואשתו
לאחיו שאסורות
אף לאחר מיתת בעליהן.

מסורת הש"ס

ח' קינן סוף פ"ב זכס"ה
מנחות ד' ג'
נראה ל"ג א"ר אלא ורבי
אבי און. (ר"ש). וביה
ככ"ה. (א. ב"ק קד': ב"ב
מב. קטו. קעה: ערכין י: י.
מנחות קב. מנחות מה':
(ד) כנדרות מט': ערכין י: כ
לקמן טו: (ס) כנדרות מה':
כ"ב קע. וז"ע דמס' כ"ב:
אמר הטע' כדי שלא תגעול
למ' וכבר הקשו מוס'
ומייסדו היע"ב כאן כד"ה
אמר ר"י. (א. ו' י"ז)
במנחות פ"א. אמר יבם נישא
לאחר דמי ונשואה ה:
אמרו ליה אש אמר ולא ליבם
אמנם לפי מה ש'תוס'
חל' וכו' דכתיב שמדבר
ככל דמס' הוי יבם ככל אמר
וכי' ל"ק מוס' דכתיב ומה
הנ"ל נמי מדבר ככל דמס'
וגם נעלם מהשולל דברי
מוס' במקומו עס שחזק על
זה לשון מורה למד ע"ש
וכן פתג' מוס' סוטה ה:
ד"ה לאחר. (ו) (דברי' כד'
ג'. ח) וסס' א'
(ט) (אפסוס' מה ע"ב).
(י) (דברי' ע'ו). (כ) (דברי'ס'
י. טו.). (ל) (דברי' כד'. יא).
(מ) (ועי' מוס' מנחות נח:
ד"ה ויהיאל). (נ) (ועי' טעמ'
מוס' ב"ב קעו. ד"ה גובה,
(ס) (ולמלואו דיבור זה
מקומו אמר ד"ה מלמא.
(הר"ש' מעשיאל).
(ט) (וסתרי' נח ע"א).
(ס) (ז"ל לו וכן כמנון.
(ז' ע"א). (ז) (ועי' מוס'
מנחות פ"א. ד"ה יבם ומוס'
סוטה ה: ד"ה לאחר.

תורה אור השלם

1. כי יקח איש אשה
ובעלה ויהיה אם לא
תמצא חן בעיניו כי מצא
בה ערות דבר וכתב
לה ספר כריתות ותתן
בגדה ושליחה מבייתה:
ויצאה מבייתו והלכה
ויקחה לאיש אחר:
דברים כ"א ב
2. ומי האיש אשר ארש
אשה ולא לקחה יתק'
וישב לביתו פי ימות
במלחמה ואיש אחר
יקחה:
דברים כ"ז
3. ושנאה האיש
האחרון וכתב לה ספר
כריתות ותתן בגדה
ושליחה מבייתו או כי
ימות האיש האחרון
אשר לקחה לו לאשה:
דברים כ"ג

תוס' ר"י וזקן

שיעבודא דאורייתא. מן
התורה משועבדים כל
נכסי הלוה למלוה ואפילו
במלוה על פה. ואינה
גובה מן הלקוחות. משום
תקנתא דרבנן שחשו לה
משום ספידא דלקוחות
הואיל והיא מלוה על
פה ואין לה קול, אבל
מלוה בשטר יש לה
קול ואינה דאפסידו
אנפשיהו. ואע"ג דא"ר
(ששה) [פסק] בסוף גט
פשוט (ב"ב קעו, א) גובה
מן היורשין שלא תגעול
מסות שבתבה מן היורשין משום
נעילה דלת בפני לויין, וכן תירץ שם הר"ף. צריכות
הבאות מחמת הקדושין כגון אשת אביו לבנו ואשתו
לאחיו שאסורות
אף לאחר מיתת בעליהן.

האשה נקנית פרק ראשון קידושין

הואיל

ובפ' קנינו בכסף. פ"ה הואיל ולא נאמר בו משיכה ישראל דמתיב או קנה מיד עמיתך דבר הנקנה מיד ליד דהיינו משיכה וקשה לר"ת לפי שיהא סתמא דגמרא כדר"ל דלרי' יוחנן דאמר בפ' הובב (ב"מ דף מו:). דבר מורה מעות קונות דרשין בפ"ב דזכויות (דף יג:). מיד עמיתך בכסף

מסוליים. נפתח כדמסיים הואיל שאין לו עקב. שול"ח בלע"ז: **מתני'** נקנה בכסף ובשטר. דגמרא יליף לה: **בשנים**. לטוף שש שנים יולא חפשי: **ויבזל**. אם פגע בו יבזל בתוך שש: **וכגרעון** כסף. פודה את עמו ומגרע לו אדונו מפדיונו דמי שעבוד השנים (י"ט) שעברו והכל לפי שבזון דמי מקנאו

קלה א מ"י פ"ג מהל
עניני הלכה א
ה"ל יב טמנ עשין פג:
ק"ל ב מ"י עט הלכה ב:
ק"ל ג מ"י עט הלכה ג:
ק"ל ד מ"י עט הלכה ד:
ק"ל ה מ"י עט פ"ד
הלכה ה טמנ עשין
פ"ד:
ק"ב ו מ"י עט פ"ה הל'
י טמנ עשין פג:
ק"ב ח מ"י עט פ"ו
הל' גו פ"ג הל'
י טמנ עט:

תורה אור השלם

- א. מיד עמד רבות בשנים לפיכך ישיב גאלתו מפקדו מקנהו: יקראו כל נא 2. אם קנה בענין אדניהו אשר לו יקנה הופרה לטעם נבירי לא ימשל לפקדה בגדרו קה: שבות כא 3. כי ימכר לך אדניהו העברי או העבריה ויבדוק שש שנים ובשנה השביעית תשלחה חפשי דברים טו יב 4. לא יקשה בעיניו בשלחהו אחו חפשי ממפקדו כי משנה שטר שכיר עבדך שש שנים וברכך ה' אלהיך בכל אשר תעשה: דברים טו יח 5. כשכיר בחובשב ודעה עמך עד שנת היבל יעבד עמך: יקראו כל נא 6. וכי תשיג יד גר ותושב עמך וקנה אדניהו עמו ונמכר לגר תושב עמך או לעמך משפחתו: יקראו כל נא 7. והגישו אדניהו אל האלהים והגישו אל הדלת או אל המזוזה ורצע אדניהו את אדונו בפרצע ועבדו לעלמ: שמות כא ו

האשה נקנית בכסף או קנה מיד עמיתך דבר הנקנה מיד ליד דהיינו משיכה וקשה לר"ת לפי שיהא סתמא דגמרא כדר"ל דלרי' יוחנן דאמר בפ' הובב (ב"מ דף מו:). דבר מורה מעות קונות דרשין בפ"ב דזכויות (דף יג:). מיד עמיתך בכסף הא לעובד כוכבים זמנייה וק"ל כ"י יוחנן לגבי ריש לקיש ועוד דמס' ע"ז (דף עב:) אמרין דל"כ משיכה בעובד כוכבים קונה לך נראה לר"ת דה"פ הואיל וכל קנייניו לעובד כוכבים צבד עברי בכסף דמתיב ציה מכסף מקנאו לאסוקי שאינו קונה בשטר דשראל גופיה לא קני ע"ע בשטר אלא משום דאיתקש לאמה ואמה לאחרת דדרשין (לקמן דף עו:) מה אחרת מקניה בשטר אז וכו' וצבד כוכבים לא שייך הא טעמא שהרי אינו צבורת גיטין וקידושין ועוד נראה לר"ת דאפילו בקרקעות עובד כוכבים אינו קונה בשטר כדאמר במזקת הבתים (ב"ב דף נ"ג:). עובד כוכבים מכי מטא וזוי לדיה איסתלק ליה ושראל לא קני עד דמטא שטרע לדיה *משמע דאין קני שטר לעובד כוכבים וא"ת לאו ק"ו הוא ומה עובד כוכבים שאינו קונה ע"ע בשטר קונה בכסף ישראל כו' ו"ל דמסתברא דלכל אחד יש קנין לעממו כדאשכחן בפ"ב דזכויות (דף יג:). גזי מטלטלין מדישראל בחדא עובד כוכבים נמי בחדא(ס):

מוכר עצמו מנ"ס י"ף שביד שביד. פי' בקוטרס נאמר כמוכר עצמו כשכיר כחושב יהיה עמך ונאמר במכרוהו ב"ד כי משנה שטר שכיר וא"ת כיון דליף שטר גזי עובד כוכבים יליף שכיר דמתיב גזי עובד כוכבים (ויקרא כה) כשכיר שנה בשנה וגו' מנמכר לישראל ומכר לישראל מאמה דמפרש גמ' לעיל ו"ל דאיתרין ליה לכדדרשין לעיל (דף טו.) בכסף הוא נקנה ואינו נקנה בתצוה וכלים וא"ת אמאי איתרין הפדה לענין כסף לשמון מיינה ויליף עבריה מע"ע הנמכר לישראל ועברי הנמכר לישראל מעברי הנמכר לעובד כוכבים מג"ש דשכיר שטר ו"ל אה"נ אלא איתרין לדרשה אחרת לגרעון כסף וא"ת אמאי איתרין היקשא דע"ע ועבריה לקנין כסף יליף שכיר שטר מנמכר לעובד כוכבים ו"ל דהיקשא דע"ע לעבריה איתרין למימר מה עבריה אינה יולאה בראשי איבריה(ס) אף עברי אינו יולא ומה עברי יולא בשש ויבזל(ס) אף עבריה כו': **לך ולא לירוש**. פי' כגון בת ואח אבל עובד הוא את הבן כלקמן (דף יז:) **ולא** אינו של מוכר עצמו. וא"ת למ"ל אינו למעוטי דמוכר עצמו אינו נרצע מופקד ליה דמוכר עצמו אינו נרצע דאין רבו מוסר לו שפחה כנענית כלקמן (דף כא:) דבעינן אהבתי את אשתי ואח בני ו"ל דאי לאו אינו הוה יליפין מג"ש דשכיר שטר ממכרוהו ב"ד דאף על גב דלא מלי אמר אהבתי את אשתי ה"א נרצע קמ"ל אינו דאין נרצע: ואידך

למסוליים שאין לו עקב אם כן יכתוב קרא נעל מאי הנעל שמעת מינה תרתי: **מתני'** א"עבר עברי נקנה בכסף ובשטר וקונה עצמו בשנים ויבזל יבוגרעון כסף והיתירה עליו אמה העבריה שקונה את עצמה ביובול יגרצע נקנה ברציעה וקונה את עצמו ביובול ובמיתת האדון: **גמ'** עבד עברי נקנה בכסף מנלן אמר קרא ימכסך מקנאו מלמד שנקנה בכסף אשכחן עבד עברי הנמכר לעובד כוכבים הואיל וכל קנינו בכסף נמכר לישראל מנלן אמר קרא והפדה מלמד שמוגרעת פדיונה ויוצאה אשכחן אמה העבריה הואיל ומיקדשה בכסף מיקניה בכסף עבד עברי מנלן אמר קרא כי ימכר לך אחיך העברי או העבריה ועבדך שש שנים מקיש עברי לעבריה אשכחן מכרוהו ב"ד הואיל ונמכר בעל כורחו מוכר עצמו מנלן יליף שכיר למאן דלא יליף שכיר מאי איכא למימר אמר קרא וכי תשיג ידו מוסף על ענין ראשון וילמד עליון מתחתון *ומאן תנא דלא יליף שכיר שטר הא תנא הוא דתנא דהמוכר עצמו נמכר לשש ויתר על שש מכרוהו ב"ד אינו נמכר אלא לשש המוכר עצמו אין מעניקים לו מכרוהו ב"ד נרצע מוכר לו המוכר עצמו אין מעניקים לו מכרוהו ב"ד נרצע מוכר לו שפחה כנענית רבי *אלעזר אומר זה זה אינו נמכר אלא לשש זה זה נרצע זה זה מעניקים לו זה זה רבו מוסר לו שפחה כנענית רבי *אלעזר אומר זה זה אינו נמכר אלא לשש זה זה נרצע זה זה מעניקים לו זה זה רבו מוסר לו שפחה כנענית מאי לאו בהא קמיפלגי דתנא קמא לא יליף שכיר שכיר ור"א יליף שכיר שכיר אמר רב מביימי משמיה דאביי דבולי עלמא יליף שכיר שכיר והבא בהאי קרא קמיפלגי מאי טעמא דתנא קמא דאמר מוכר עצמו נמכר לשש ויתר על שש מיעט רחמנא גבי מכרוהו בית דין ועבדך שש שנים זה ולא מוכר עצמו ואידך כתיב ואידך ההוא להרצאת אדון הוא דאתא מאי טעמא דתנא קמא דאמר מוכר עצמו אינו נרצע מרמיעט רחמנא גבי מכרוהו ב"ד ורצע אדונו את אדונו במרצע אדונו שלו ולא אדונו של מוכר עצמו ואידך

למסוליים. נפתח כדמסיים הואיל שאין לו עקב. שול"ח בלע"ז: **מתני'** נקנה בכסף ובשטר. דגמרא יליף לה: **בשנים**. לטוף שש שנים יולא חפשי: **ויבזל**. אם פגע בו יבזל בתוך שש: **וכגרעון** כסף. פודה את עמו ומגרע לו אדונו מפדיונו דמי שעבוד השנים (י"ט) שעברו והכל לפי שבזון דמי מקנאו

גליון הש"ס

גמ' ומאן תנא דלא יליף שכיר שכיר. ענין ב"מ קרא ע"כ מדיה ורבינו: **תוס'** ד"ה הואיל וכו' משמע דאין קנין שטר ליתו עיני צבורות יג ע"א מדיה מה:

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה הואיל וכו' בכסף סו"ד וא"ת מ"ה ליישראל שלא נאמרה בר בכסף(ט) מנלן הס"ד:

מוסף תוספות

א. בתוס' הרא"ש מוסף ובגין לא שייך לא אמה העבריה ולא אחרת. ב. האי לאו קנין הוא דהיא הנותנת. ס"פ. וכו' ש"ס לא נודע למי ג. וליכא. ח"ס הרא"ש. ד. הדין מדיאצטרי קרא למעוטי אשה שאינה נרצעת אע"פ דלא מצו למימר אהבתי את אשתי ואת בני משומם רבין דאיתקש לעבד עברי ה"א שהתא נרצעת כמות שהיא. ח"ס הרא"ש.

תוס' ר"י הוקן

למסוליים. שול"ח בלע"ז: עקב. טאליון בלע"ז. **מתני'** בשנים. שעבד שש שנים. ויבזל. שהגיע חוץ שש. ובגרעון כסף. שמוגרעת פדיונו לפי מה שעבד רצא (שפחיתים) [שמחשבים] עמו כמה עולה מקנהו לשהו ומחשב כמה [שעבד] ומפרע דהשאר. ויתירה. שקונה עצמה בכל הני ובהבאת שתי שטרות. שהנרצע אינו עובד לא את הבן ולא את האח(הבת). וקיי"ל [הלן סט, א] אין עבד עברי נוגה אלא כוסף שהיבול נוגה. גמ'. שכיר. דכתיב כשכיר שנה בשנה(ר).

הני ובהבאת שתי שטרות. שהנרצע אינו עובד לא את הבן ולא את האח(הבת). וקיי"ל [הלן סט, א] אין עבד עברי נוגה אלא כוסף שהיבול נוגה. גמ'. שכיר. דכתיב כשכיר שנה בשנה(ר).

